Journal of Buddhist Education and Research
JBER ISSN: 2586-9434 (Print) Vol.11 No.2 (April-June 2025)

Research Paper

การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

A Study of the Characteristics of Professional Administrators in Wichianburi District under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3

วารุณี แพนจำปา[1], นิคม นาคอ้าย[2]

[1,2] มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ประเทศไทย

Warunee Paenjumpa[1], Nikom Nakai[2]
[1,2] Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, Thailand
✉: [1]noobowii38@gmail.com
(Corresponding Email)

Received: 27 February 2024; Revised: 02 April 2025; Accepted: 10 April 2025
© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 568 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 234 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 212 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.990 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนคุณลักษณะด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถ

คำสำคัญ : คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This study examines the characteristics of professional school administrators in Wichian Buri district, Phetchabun Area 3, under the Office of the Basic Education Commission. The population includes school administrators and teachers, totaling 568 individuals. The sample used for this research includes school administrators and teachers in the Wichian Buri district, totaling 234 individuals, which consists of 22 school administrators and 212 teachers. A simple random sampling method was employed for the selection. The data collection tool used was a 5-point Likert scale questionnaire, with an Item-Objective

Congruence (IOC) value ranging from 0.80 to 1.00, and overall reliability of the instrument being 0.990. The statistical methods used for data analysis included mean and standard deviation. The research findings indicate that the overall characteristics of professional school administrators in Wichian Buri district, under the Office of the Basic Education Commission, Phetchabun Area 3, are at a high level. When considering the various aspects, it was found that the highest average score was in the area of morality and ethics, followed by personality traits. Conversely, the area with the lowest average score was in knowledge and competencies.

Keyword: The Professional Characteristics, Professional School Administrators, School Administrator

1. บทนำ

โลกในปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัฒน์ ที่มีกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่รวมถึงการสื่อสารเป็นโลกเปิดเสรีทางธุรกิจการค้าประเทศต่าง ๆ พากันหลังไหลเข้ามาสู่ประเทศไทยเพื่อธุรกิจการค้า แม้กระทั้งการศึกษา ทำให้ประชาชนมีตัวเลือกทางการศึกษามากขึ้น โดยมีแนวโน้มถึงความต้องการและความคาดหวังต่อการศึกษาที่สูงขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษา (ปฏิภาณ์ ขาขุนทด, 2553) การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญหลักในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการการศึกษาควรจัดให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย และสามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะและคุณลักษณะบนพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะคุณลักษณะสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นปัจจัยการบริหารที่สำคัญคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือปัจจัยคนและคนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา (ทัดดาว ถนัดกิจ, 2561) จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การปกครอง การดำเนินการ หรือจัดการ และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากคือบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง (มะลิวรรณ ไหมเขียว, 2558) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน จึงต้องมีความเป็นมืออาชีพ ในการใช้อำนาจใน

การตัดสินใจ รวมทั้งการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา และผู้บริหารมืออาชีพควรมีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรม จริยธรรม

ผู้บริหารมืออาชีพเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาไทย ต้องยึดหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นหลัก โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ยุคการบริหารการศึกษาไทย ในปัจจุบัน ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและความจำเป็นต่อทุกท่าน มีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลทุกระดับให้มีความสำนึกต่อบทบาทและภารกิจต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมมากขึ้น และในสังคม องค์กร หน่วยงานและหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ มีความต้องการผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545) นอกจากนี้ ทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2553) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพควรมีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรมจริยธรรม ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้นำที่ดีก็จะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาก็ไม่ประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกัน ฉะนั้นสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้นผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญและต้องการผู้บริหารมืออาชีพมาบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จากสภาพปัญหาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 บางคนเป็นผู้บริหารใหม่ที่ผ่านการเป็นครูผู้สอนมาก่อน ทำให้ลักษณะการแสดงพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไป ส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีการปรับตัว ซึ่งพบว่าผู้บริหารบางส่วนยังขาดคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ บริหารงานโดยอาศัยอำนาจตามขอบเขตหน้าที่หรือข้อกำหนดไว้เท่านั้น ไม่ค่อยมีความกระตือรือร้น ไม่ค่อยมีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานในการพัฒนาองค์กร ขาดการสร้างขวัญและกำลังใจ การส่งเสริม และไม่สามารถนำนวัตกรรมการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติให้เกิดผลจริง นอกจากนี้ผู้บริหารมีงานจำนวนมากในการบริหารงาน จึงทำให้ไม่มีเวลาในการแสวงหาความรู้มาพัฒนาตนเอง ไม่ค่อยมีการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ส่งผลทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากครูและชุมชน และผู้บริหารยังมุ่งงานเพียงอย่างเดียว โดยขาดการคำนึงถึงการสร้างโอกาสในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งการที่จะพัฒนาคุณภาพการการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จะต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2566)

ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประสานและขับเคลื่อนพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ด้วยการร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารมืออาชีพจึงควรมีคุณลักษณะที่ดี ทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรม จริยธรรม ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้บริหารมืออาชีพไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้นำที่ดีก็จะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาก็ไม่ประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์การบริหารงานจากผู้บริหารหลายท่านที่มีความสามารถในการ

บริหารงานที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แล้วนำผลการวิจัยมาศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนาปรับปรุง ให้มีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำผลที่ได้ไปใช้ในพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในอำเภอวิเชียรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน และครูผู้สอน จำนวน 515 คน รวมทั้งสิ้น 568 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเทียบสัดส่วนตามศูนย์พัฒนาวิชาการอำเภอวิเชียรบุรี และกำหนดผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 212 คน รวมทั้งสิ้น 234 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

2.2 สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายและขอบเขตการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อเรื่องและภาษาที่ใช้และครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เสนอผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 คน พิจารณาข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้

ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่

2.5 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยมศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาคำนวณหาค่า IOC ผลการตรวจสอบพบว่า มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากการไปทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.990

2.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จัดส่งเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 234 ฉบับ นำผลมาวิเคราะห์ และอภิปราย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินการออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามในระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (My-Office) และแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 234 ฉบับ และได้รับการตอบแบบสอบถามจำนวน 204 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.18

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติ และดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. ผลการวิจัย

จากศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

คุณลักษณะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนคุณลักษณะด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถ โดยแยกผลสรุปรายด้านทั้ง 7 ด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมในการทำงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ปัญหาด้วยหลักเมตตาธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน

2. ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้ในสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3. ด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุคสมัยตามการเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสภาพแวดล้อม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคาดการณ์และวางแผนการในอนาคตของสถานศึกษาได้

4. ด้านทักษะภาวะผู้นำ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าตัดสินใจ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ มาพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการทำงาน

5. ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งกายสุภาพ สะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการอุทิศตน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา นักเรียนและคนในสังคม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกทั้งท่วงท่าและวาจาที่สะท้อนการเป็นผู้นำที่โดดเด่น

6. ด้านความรู้ความสามารถ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้หลักการทฤษฎีเป็นหลัก

7. ด้านการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้โดยการอบรมสัมมนาและแสวงหาความรู้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

5. อภิปรายผล

จากศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่านเข้ารับการพัฒนาตนจากการฝึกอบรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการพัฒนาและปฏิบัติตนอย่างรอบด้าน ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการบริหารจัดการ ด้านทักษะภาวะผู้นำ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านวิชาการ และด้านความรู้ความสามารถ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจาและใจ ซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน มีความยุติธรรม ตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรมและแก้ปัญหาด้วยหลักเมตตาธรรม มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ความสามารถในด้านภาวะผู้นำที่จะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ รวมไปถึงเป็นผู้มีบุคลิกภาพและการแสดงออกที่มีความเหมาะสม น่าเคารพนับถืออีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สิทธิณี ประภัศร อำนาจ บุญประเสริฐ และพจนีย์ มั่งคั่ง (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญาตรี เลิศพจน์กุล (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1.ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดี และรู้จักวางตัวในการปฏิบัติงานในทางที่ดี ไม่ขัดต่อศีลธรรม บริหารงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต
มีความยุติธรรม ยึดพื้นฐานของความถูกต้อง และปฏิบัติตนกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเป็นธรรม เสมอภาค มีความเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วงค์วะลี ยั่งยืน (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้ในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักและกระบวนการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี นำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจการทำงานอย่างเต็มที่ อีกทั้งผู้บริหารสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า คุณลักษณะด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุคสมัยตามการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้ดำเนินงานของในสถานศึกษาให้มีทิศทางที่ดีขึ้น และมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้ มีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพิชญ์ มั่งสุข (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านทักษะภาวะผู้นำ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบและความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในการแก้ไขปัญหาด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิดหลักการใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อถือให้กับบุคลากรในสถานศึกษา สามารถจูงใจและโน้มน้าวใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้ทำงานสำเร็จด้วยความเต็มใจ เต็มศักยภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เชื่อมทอง และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า ด้านทักษะภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก

5. ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อเป็นแบบอย่างในการส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม ผู้บริหารมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีกิริยามารยาทสุภาพ อ่อนโยน พูดจาสุภาพ ชัดเจน น้ำเสียงน่าฟัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ สุรัตน์ ดวงชาทม และเพ็ญผกา ปัญจนะ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ด้านทักษะบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก

6. ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถและทักษะการบริหารสถานศึกษาให้เท่าทันกับสถาณการณ์บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับตัว เรียนรู้ และนำความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยมาปรับใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ดีในทุกสถานการณ์ สามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เชื่อมทอง และคณะ (2564) ได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก

7. ด้านการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อครูในการจัดการเรียนรู้และมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งผู้บริหารพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสันต์ วงษ์ชาลี (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ด้านการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงออกถึงความยุติธรรมในการบริหารงานบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน มีพฤติกรรมการแสดงออกที่บ่งบอกว่ามีคุณงามความดี ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนมีความเสียสละอุทิศตนและเวลาให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ต่างๆ

1.3 ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุคสมัยตามการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการคาดการณ์และวางแผนการสร้างภาพอนาคตของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้จริง และรู้แนวทางที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้

1.4 ด้านทักษะภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกล้าคิดกล้าตัดสินใจ ควรมีการพัฒนาตนให้มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ สร้างความศรัทธา สร้างแรงบันดาลใจ และความเชื่อถือให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานให้สำเร็จด้วยความเต็มใจอย่างเต็มศักยภาพ

1.5 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งกายสุภาพ สะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ควรมีการพัฒนาในการแสดงออกด้านทั้งท่วงท่าและวาจาที่สะท้อนการเป็นผู้นำที่โดดเด่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และควรพัฒนาในเรื่องของความอ่อนน้อมถ่อมตน และควรส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องความอ่อนโยนและความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน โดยให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

1.6 ด้านความรู้ความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถใน

การบริหารสถานศึกษาในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา และควรมีการนำหลักบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้หลักการทฤษฎีเป็นหลักเข้ามาใช้ในบริหารสถานศึกษา

1.7 ด้านการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควรพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ร่วมมือกันวางแผนและพัฒนาหลักสูตร และเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาตนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2.2 ควรศึกษาวิธีการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กระทรวงศึกษาธิการ.

กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์, สุรัตน์ ดวงชาทม, & เพ็ญผกา ปัญจนะ. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 11(41), 185–195.

กิตติพิชญ์ มั่งสุข. (2564). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 13(2), 236–250.

คมสันต์ วงษ์ชาลี. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].

ทัดดาว ถนัดกิจ, บรรจง เจริญสุข, & โสภณ เพ็ชรพวง. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ในจังหวัดพังงา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 12(1), 109–117.

ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2553). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู สังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางขุนเทียน. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร*, 4(1), 59–70.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

ปฏิภาณ์ ขาขุนทด. (2553). *ผู้บริหารการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์* [สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. https://www.mcu.ac.th/article/detail/498

ปัญญาตรี เลิศพจน์กุล. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. *วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน*, 2(2), 84–97.

มะลิวรรณ ไหมเขียว. (2558). *การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี* [ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].

เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย. (2562). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=57421229111

วงค์วะลี ยั่งยืน. (2564). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5(1), 16–27.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *ภาวะผู้นำของคณบดีในสถาบันราชภัฏ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏสกลนคร.

สิทธิณี ประภัศร, อำนาจ บุญประเสริฐ, & พจนีย์ มั่งคั่ง. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 19(86), 89–105.

สุนันทา เชื่อมทอง, สมหญิง จันทรุไทย, & จันทรัตน์ ภคมาศ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 4(2), 36–49.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. เพชรบูรณ์.